

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 19. juni 2024
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Anne Plass Zachhau
Sagsnr.: 2024-07231
Dok.: 3318835

Besvarelse af spørgsmål nr. 1014 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1014 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 29. maj 2024. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF)

Peter Hummelgaard

/

Morten Holland Heide

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1014 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for, hvordan han ser på muligheden for frit lejde til dem, der vil afsløre den form for kriminalitet, som ses i TV 2 -dokumentaren ”Den Sorte Svane”, alternativt et sted, hvor man kan uploade bilag, hvis man mener, der er forhold, myndighederne skal kigge nærmere på?”

Svar:

1. Jeg mener grundlæggende, at kriminelle handlinger skal straffes. Det gælder ikke mindst alvorlig organiseret kriminalitet. Det er derfor vigtigt, at politiet har de rette muligheder for at opklare forbrydelser.

Det fremgår i denne sammenhæng af Straffelovrådets betænkning nr. 1424/2002 om straffastsættelse og strafferammer, s. 374, at både hensynet til at opklare alvorlig kriminalitet og procesøkonomiske hensyn kan tale for, at der som led i kriminalitetsbekæmpelsen gives mulighed for at stille en sigtet eller tiltalt person fordele i udsigt som ”modydelse” for, at den pågældende aflægger tilståelse om egne strafbare forhold og/eller afgiver forklaring om medgerningsmænds eller tredjemænds strafbare forhold.

Det fremgår endvidere, at udsigten f.eks. til en mildere straf kan føre til, at den pågældende med sin forklaring afdækker forbrydelser, som ellers ikke eller kun under anvendelse af ganske betydelige ressourcer ville være opklaret, samt at det må erkendes, at megen af den alvorlige organiserede kriminalitet, herunder den grænseoverskridende kriminalitet, kun lader sig opklare til bunds gennem forklaringer fra de personer, som har deltaget.

Straffelovrådet anfører dog også, at adgangen til at indgå sådanne ”aftaler” heller ikke er uden betænkelighed, da formålet med straffeprocessen er at finde den materielle sandhed, og at det ville stride mod dette formål at åbne mulighed for at indgå aftaler om skyld og straf. Derudover fremhæves risikoen for urigtige tilståelser.

I dag følger det af straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9 og 10, at det ved straffens fastsættelse i almindelighed skal indgå som en formildende omstændighed, at gerningspersonen har aflagt tilståelse (nr. 9), og at gerningspersonen har givet oplysninger, som er afgørende for opklaringen af strafbare handlinger begået af andre (nr. 10).

Straffelovens § 82, nr. 9, blev ændret ved lov nr. 661 af 11. juni 2024 om ændring af retsplejeloven, straffeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v., færdselsloven og forskellige andre love (Gennemførelse af flerårsaftale for domstolene for 2024-27 m.v.), som trådte i kraft den 15. juni 2024.

Ændringen af § 82, nr. 9, indebærer, at det ikke længere er en betingelse, at gerningspersonen frivilligt har angivet sig selv, eller at gerningspersonens tilståelse er fuldstændig. En tilståelse vil imidlertid stadig i højere grad kunne medføre en lavere straf, når gerningspersonen tillige har angivet sig selv og aflagt fuldstændig tilståelse.

Jeg mener, at vi med de regler, der findes i dag, har ramt en god balance mellem hensynet til at straffe kriminelle handlinger og hensynet til at finde den materielle sandhed på den ene side og hensynet til at opklare alvorlig kriminalitet på den anden side. Jeg har derfor ikke planer om at indføre et egentligt ”frit lejde”.

2. For så vidt angår muligheden for at uploade bilag eller lignende, som man mener, at myndighederne bør kende, er det bl.a. muligt at sende et tip til politiet via en formular på politi.dk, hvis man har kendskab til noget, som politiet bør kende til.

Tip er ikke det samme som en anmeldelse. Politiet læser og vurderer alle indsendte tip, men borgeren får ikke kvittering, journalnummer eller svar, og borgeren kan heller ikke forvente, at et tip efterforskes. Det er frivilligt, om borgeren ved indsendelse af tip vil afgive oplysninger om sig selv, som p.t. er navn, telefonnummer og e-mail.

Borgere kan i øvrigt ringe til politiets servicecenter på telefon 114 med anonyme tip.